

PROJEKTMEGVALÓSÍTÁS BEMUTATÁSA ÉS ÁLTALÁNOS TAPASZTALATAI

TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00002 A helyi identitás és
kohézió erősítése Viszneken

Visznek Község Önkormányzata

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	2
A projekt megvalósítás bemutatása	5
Közösségi felmérés módszertana és eredményei	6
Projektcélok, elvárt eredmények bemutatása	10
Közösségi tevékenységek, bemutatása	15
A projekt során elért eredmények bemutatása	26
Általános tapasztalatok	28

Összefoglaló

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretein belül elnyert pályázati lehetőség a programban résztvevő települések számára anyagi forrást biztosított különböző közösségerősítő, közösségfejlesztő rendezvények megvalósítására. A pályázat konzorciumi formában valósult meg. A konzorcium vezetői szerepet Visznek Községi Önkormányzat látta el. A konzorciumvezetőt a pályázati tevékenységek megvalósításában a Kamaszka Hagyományőrző Néptánc Egyesület segítette releváns szakmai tapasztalatával.

A pályázat megvalósításának a helyszíne Visznek, amely Heves megyében, a Gyöngyösi járásban található. Visznek település lakosság száma nagyjából 1100 fő. A választott pályázati tevékenységek a teljes lakosság helyzetére hatással vannak, így a településen belüli esetleges lehatárolásnak nem volt szakmai indokoltasága. Visznek a térség jellemző kihívásaival küzd: olyan élhető környezetet kell teremteni és hosszú távon fenntartani, ami a lakosság helyben maradását eredményezi, különösen a fiatalabb korosztályok esetében.

A pályázatot megvalósító konzorcium tagjainak elsődleges problémái az alábbiak:

- a helyben maradás támogatására célzott beavatkozások szükségesek, amelyek jellemzően idő és költségigényesek;
- a helyi közösségek mérsékelt aktivitása jellemző;
- egyes korosztályok nehezen érhetőek el közösségi tevékenységekre (különösen a fiatal korosztályok);

- a helyi hagyományok, értékek ápolásának jelentős hagyománya van a kijelölt célterületen, de nincsen egy olyan strukturált kerete ezeknek a tevékenységeknek, amellyel biztosítható ennek az aktivitásnak a hosszú távú fenntarthatósága.

A projekt nevesített céljai az alábbiak:

- A lakosság közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének a következetes fejlesztése.
- A közösségi szerepvállalás ösztönzése az érintett célcsoportok körében.
- Helyi társadalmi együttműködések generálása, az egyes célcsoportok közötti kommunikáció előmozdítása.
- Hosszú távon fenntartható, létező igényekre épülő, helyi identitást erősítő rendezvények, események, aktivitások megszervezése.
- Közösségfejlesztési folyamatok célzott támogatása
- Közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok bevezetése és következetes alkalmazása.

A projekt célja a helyi közösség mozgósítása, a közösségi szerepvállalás elősegítése, a helyi kohézió, a helyi együttműködés kialakítása és annak erősítése volt. A programok eredetileg 36 hónapos megvalósítási időszak alatt kerültek volna lebonyolításra, azonban a pandémia miatt ez a időszak kilenc hónappal meghosszabbításra került. A közösségi akciók, tevékenységek, programok megvalósításának időszakát egy hat hónapos tervezési periódus előzte meg.

További két évre vonatkozóan vállaltuk a projektben kialakított jó gyakorlatok, tapasztalatok felhasználását, figyelembevételét a jövőbeli települési, közösségi programok esetében.

Fenntartási időszakban a projekt fizikai befejezését követő legalább 2 évig az alábbi szolgáltatásokat fenntartjuk:

- a célcsoport számára biztosított tevékenységek, programok részletes bemutatását tartalmazó szakmai anyagokat a falu honlapján online elérhetővé tételét a társintézmények, társszervezetek részére,
- a támogatással megvalósított projekt általánosítható tapasztalatainak bemutatását tartalmazó tanulmány online hozzáférhetővé tételét a társintézmények, társszervezetek és a lakosság részére.

A projekt megvalósítás bemutatása

A projekt megvalósításának alapja a célterületre jellemző helyi sajátosságokat, az azokhoz igazodó, a helyi közösség építését szolgáló tényezőket, valamint a közösségi felmérés eredményeit szintetizáló cselekvési terv volt. Ez alapján kerültek meghatározásra azon tevékenységek, amelyek jelen pályázat keretei között megvalósíthatók, valamint kiszűrésre kerültek azon programok, amelyek nem illeszkednek a projekt elvárásaihoz. A közösségi felmérés során kialakultak a témák a megvalósítandó eseményekkel kapcsolatban. A programok meghatározásához a közösségi interjú, közösségi beszélgetés és a kérdőív összegzése járult hozzá, ezáltal megalapozva a közösség építésének folyamatát. A cselekvési tervben meghatározásra kerültek az elvárt eredmények, valamint az azok eléréséhez szükséges feladatok. Valamennyi tevékenységhez meghatározásra került a feladat végrehajtásának módja, valamint kijelölésre kerültek az egyes feladatok végrehajtásért felelős személyek.

A helyi cselekvési terv készítésével párhuzamosan, az igények összegzése után, megkezdődött a programok részletes kidolgozása a helyi lakosság bevonásával. A rendezvények előtt több közösségi beszélgetés keretén belül a közelgő események pontjai részletesen megbeszélésre kerültek.

A rendelkezésre álló költségvetésből, a közösségi igényekre épülve épült fel a rendezvények részletes tartalma, valamint meghatározásra kerültek a szervezési feladatok, amelyek közül némelyiket önkéntes alapon láttak el a közösség tagjai. A települési rendezvények nagy részvételi aránnyal és érdeklődéssel valósultak meg, annak köszönhetően, hogy a helyi lakosok részt vettek a tervezési, szervezési és megvalósítási feladatokban.

Közösségi felmérés módszertana és eredményei

A közösségi felmérés alapjait a „Közösségfejlesztés módszertani útmutató” képezte, valamint a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” EFOP-1.3.1-152016-00001 azonosítószerű pályázat keretében foglalkoztatott mentor iránymutatásai határozták meg. A kijelölt mentor ismertette a közösségfejlesztés folyamatát. A szakmai vezető kiválasztása után, a cselekvő közösségek mentora, személyes egyeztetések keretében, nyomon követte, valamint szakmailag és módszertanilag egyaránt támogatta a szakmai vezetőt a közösségi felmérés előkészítésében és végrehajtásában.

A célterületen élők projektbe való bevonásának és megszólításának egyik módszerét a közösségi interjú képezte. Az interjúk célja volt, hogy a helyi lakosság igényeit felmérje, továbbá a helyi életben történő cselekvő részvételre mozgósítson. A helyi intézmények és civil szervezetek vezetői segítséget tudtak nyújtani, hogy a helyi közösségekből, melyek azok a személyek, akik érdeklődők és cselekedni akarók, valamint a legalkalmasabbak a véleményük megosztására az adott témához kapcsolódóan. Belőlük alakult ki az a kis „akciócsoport”, akik hajlandóak önerejükben is tenni községük, helyi közösségük érdekében.

A közösségi interjú során a helyi közösségek legaktívabb tagjai („központi mag”) kerültek felkeresésre, egy négyszemközti, kötetlenebb elbeszélgetésre. Összesen 30 darab interjú készült. A közösségi interjú során kapott válaszok megfelelő kiindulópontot jelentettek a későbbi közösségi felmérések

elvégzéséhez, továbbá a közösségi beszélgetésre testreszabott megvitatandó témákat adott, kiemelve ezáltal a helyi igényeket, elvárásokat.

A közösségi beszélgetések során hat alkalommal a korábban a közösségi interjúknál megszerzett tapasztalatok átbeszélése történt, a szakmai vezető irányításával. A beszélgetés alkalmán a felmerülő témák - a helyi lakosság igénye alapján - megvitatásra kerültek, ahol lehetőségük adódott az őket érintő problémák megtárgyalására is.

A beszélgetések eredményeként, a pályázat végleges szakmai tartalmát tekintve, a lakossági igényekre épülve elkezdett kialakulni. A közösségi beszélgetés a helyi vezetőségi tagok, az interjúalanyok által bevont barátok és szomszédok körében történt. Az esemény hatására a célterületen bővült a helyi cselekvők száma, valamint kialakításra került a közösségi felmérés harmadik lépése alkalmával alkalmazandó kérdőív tartalma.

A közösségi felmérés utolsó lépéseként a kérdőív elkészítése történt meg, amely a beszélgetésen kialakult véleményekre épült. A felmérést minden lakos számára eljuttattuk, ezáltal megszólítva a teljes lakosságot. A közösségi felméréshez a kérdőíves módszert választottuk a Közösségfejlesztés Módszertani útmutatója alapján. Előnye, hogy anonim módon lehet válaszolni a kérdésekre, ezáltal bátrabb, őszintébb válaszokat kapunk. A kérdések összeállítását a közösségi interjúk és beszélgetések során kialakított kérdésekre, helyi igényekre alapozva építettük fel. A kérdőívben 12 kérdést tettünk fel. Összesen a lakosság több mint 20%-a, 236 fő válaszolt a kérdéseinkre. A módszer segítségével tovább növekedett a helyi cselekvők aktivitása és száma a célterületen. A helyi lakosok közül olyan emberek is véleményt nyilvánítottak, akiknek az interjú vagy a beszélgetés alkalmán

valamely okból nem adatott rá lehetőségük. A kérdőív nemcsak a célterületen élők véleményére, hanem fejlesztési ötleteikre is koncentrált. Az adatok összegzése után, az eredmények értékelésével meghatározásra kerülhetett a megvalósítás iránya és körvonala.

A kérdőív felépítését tekintve, az első részében a demográfiai adatok kerültek felmérésre, valamint alapadatok (nem, kor, életkor szerinti besorolás, családi állapot, gyermekek száma, munkakör). A felmérés további részében azon kérdések kerültek megkérdezésre, amely a közösségi interjún és a közösségi beszélgetésen alapultak.

A felmérés célja volt a konkrét igények felmérése a településen, minél szélesebb körben, illetve olyan emberek elérése, akik a korábbi felmérésekben nem kerültek megkérdezésre. Megkérdezésre került, hogy a helyi lakosok milyen tudással bővítenék ismeretüket, mely programon vennének részt a válaszadók.

A válaszadók többsége a gasztronómiai, zenés rendezvényeket részesítette előnyben. Szívesen vennének részt színházi előadásokon, koncerteken. Bővítenék ismereteiket ismeretterjesztő előadásokon. Nagy igény mutatkozott az egészségmegőrző, mozgásos foglalkozásokra is. Gyermekeiket szívesen táboroztatnák, gyermeknapot, lovas foglalkozásokat szeretnének. A célterületén élők szívesen vettek volna részt olyan programokon, ahol kézművességet tanulnának.

Kialakult egy helyi közösség, akik szeretnének a település érdekében munkálkodni. Elkezdődött a közös célokról való gondolkodás, tervek fogalmazódtak meg a lakosokban. Jó eredmény az is, hogy a válaszadók nagy

hányada jelölte be, hogy önkéntes munkával szívesen hozzájárulna a település közösségfejlesztéséhez.

A kérdőíves kutatás eredményeképpen megállapítható, hogy felszínre hozta azokat az igényeket, amelyek a lakosság körében megfogalmazódtak a szabadidős és kulturális rendezvényekkel kapcsolatban. A településen elindított közösségfejlesztő folyamat lehetőséget nyújtott a folyamatos párbeszédre az érintettek között.

Projektcélok, elvárt eredmények bemutatása

A projekt elsődleges célja a helyi identitás és a kohézió erősítése volt, amelynek legfőbb eszközét a közösségfejlesztési folyamat végrehajtása képezte. A program célkitűzései a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodva kerültek meghatározásra. A közösségi felmérés eredményei alapján tervezési mátrix készült, melyben meghatározásra kerültek a teendők, valamint azok időbelisége és prioritási sorrendje. Kialakításra került -a helyi lakosság igényeivel és a pályázat célkitűzéseivel összhangban álló- részletes programterv.

A projekt 3 éves időtartama alatt éves ciklusokban terveztük meg a közösségi tevékenységeket, programokat az alábbi táblázat szerint:

Közösségfejlesztő rendezvények lebonyolítása						
	Tevékenység	Feltételek, eszközök, feladatok	Erőforrások	Felelős	Határidő	
1.	Fogathajtó verseny, Viszneli vigadalom, Hagyományőrző disznóvágás	Rendezvény megszervezése, marketing tevékenység, lebonyolítás	pályázati forrás	szakmai vezető, közösségfejlesztő	2019-2022 időszakban, évente	
2.	Savanyúmáj Főzőverseny, Gyermeknapok, Tavaszköszöntő	A célterületi családok valamennyi tagjának szórakozási lehetőséget biztosító	pályázati forrás	szakmai vezető, közösségfejlesztő	2019-2022 időszakban, évente	

		programsorozat kialakítása és lebonyolítása				
3.	Elszármazottak találkozója, Nyugdíjas nap	A helyi értékek, hagyományok feltárásának a lehetőségénél az idősebb korosztály képviselőire kialakított program.	pályázati forrás	szakmai vezető, közösségfejlesztő	2019-2022 időszakra, évente	
4.	Nyári szünidei foglalkozások, játékok	Nyári táborok	pályázati forrás	szakmai vezető, közösségfejlesztő	Évente 2 alkalommal	
5.	Társadalmi munkán alapuló közösségi, szórakoztató rendezvények	Közösségi tér és alkotóház kialakítás a Malomban Faluszépítés	pályázati forrás	szakmai vezető, közösségfejlesztő	2019-2022 időszakra, évente több alkalommal	
6.	Színházi előadás, Meghívott előadók előadása, Zenei koncertek, Táncház	A célterületi családok valamennyi tagjának szórakozási lehetőséget biztosító programsorozat kialakítása és lebonyolítása	pályázati forrás	szakmai vezető, közösségfejlesztő	2019-2022 időszakra, évente több alkalommal	

Az egyik legfontosabb elvárás a projekttel kapcsolatban a generációs különbségek feloldása, a jelenlévő generációs szakadék csökkentése. Ennek eszközeként és a közösségi élet fellendítése érdekében, tervezésre került az egészséges életmóddal kapcsolatos programok szervezése, főként a mozgáshoz kapcsolódó tevékenységek, valamint a gyermekek számára a nyári táborok, kirándulások tartása, amely során megismerhetik a helyi hagyományokat és környezetet. A helyi identitástudat megerősítése, valamint a helyi és környékbeli értékek bemutatása és továbbadása érdekében hagyományőrző és gasztronómiai jellegű rendezvény, a helyi ételre alapozott „Savanyúmáj Főző Fesztivál” került tervezésre.

A fiatalok helyben tartásának érdekében a célkitűzések között szerepelt sportfoglalkozások, gyermekprogramok szervezése. Az idősebb korosztály számára időstorna és nyugdíjas klub került tervezésre. A közösségi kapcsolatok javításának érdekében hagyományőrző ételek közös készítése, a helyi és környékbeli értékek bemutatása és továbbadása, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos rendezvények kerültek tervezésre.

ÖSSZEGZÉS

A pályázat legfőbb célja a közösségi események számának növelése, valamint az azokon való lakossági részvétel arányának javítása. Emellett kiemelt cél volt a kisebb közösségek közti kapcsolatok erősítése. A tervezésnél a lakossági igényeknek megfelelően az idősebb korosztály, valamint a kisgyermekes családok és az ifjúság részére specifikus programok, események kerültek tervezésre.

A közösségi felmérés eredményeinek megfelelően a helyi kommunikációs csatornák fejlesztése (Facebook oldal és információs pont létrehozása), valamint a közösségi részvételt és együttműködést támogató szakember és helyi aktivisták bevonása került tervezésre, a közösségi részvétel fejlesztése és a társadalmi kohézió erősítése érdekében.

A hagyományok feltárása, megtartása és továbbadása, mint a helyi identitástudatot erősítő tényező fejlesztése érdekében a település egyedi arculatának megfelelő, a helyi és környékbeli értékeket bemutató rendezvények megszervezése és hagyománnyá tétele szintén a megvalósítandó célok között szerepelt. A gasztronómia, mint a helyi kultúra és identitás egyik meghatározó eleme, ezen programok fókuszába került.

A helyi kultúra és tudás átörökítése, valamint a társadalmi kapcsolatok kiszélesítése érdekében sport- zenés és kulturális programok önkéntesek bevonásával történő megszervezése is tervezésre került a projekt során.

A közösségfejlesztés területén elsődleges cél a mozgások beindítása és fenntartása.

A közösségépítéshez első lépés a bizalomépítés mind az egyének, mind a különböző társadalmi csoportok között, valamint a közösségfejlesztő szervezet irányába. További cél megfelelő kommunikációval és szakmai támogatással az előzetes igényfelmérés által megalapozott társas tevékenységek létrehozása és fejlesztése, a közösség kezdeményező- és cselekvőképességének növelése.

A tervezési mátrixban megfogalmazott teendők:

- Új civil együttműködések megalakítása
- A közművelődési rendelet felülvizsgálata
- A célterületet érintő HEP-ek megújítása
- Helyi nyilvánosság fórumának megteremtése a térségben
- Információs pont kialakítása a településen
- A településen élők aktivizálása – közösségi programok szervezése, megtartása
- Lakossági fórumok szervezése, megtartása
- Tanulmányutak szervezése

Közösségi tevékenységek bemutatása

2019. év programjai

A pályázat rendezvényeinek sora júniusban indult a hagyományos Falunappal, melynek ezúttal a Savanyúmáj főző Fesztivál nevet adtuk, felelevenítve, bemutatva hagyományos ételünk elkészítését. Az egész napos rendezvényt számos gyerekeknek és felnőtteknek szóló program színesítette.

Párhuzamosan zajlott Elszármazottak találkozója rendezvényünk, melynek során a széles részvétellel összegyűjtött és digitalizált fénykép és korabeli dokumentum gyűjteményt tekinthették meg falunk egykori és jelenlegi lakói.

Júliusban Mátrakeresztesen táboroztunk a hetedik, nyolcadik osztályosokkal. Kirándultunk, táncoltunk, kézműveskedtünk, közösen főztünk a gyerekekkel.

Augusztusban a néptáncosok táboroztak a Kamaszka szervezésében. A közösen töltött héten táncoltak, hímeztek, akadályversenyen és a nagyszülőkkel közös lángos és pogácsa sütésen ismerkedtek hagyományainkkal.

Szeptemberben lovas ismeretterjesztő előadáson vettek részt iskolásaink, több alkalommal játékos komolyzenei koncerteket hallgathattak meg.

Októberben új rendezvényt szerveztünk, melyet hagyományossá szeretnénk tenni: ebédrel, zenés műsorral köszöntöttük a falu időskorú lakóit az Idősek Világnapja alkalmából.

Novemberben zenés színházi előadást néztünk meg a Jászapáti Színkör előadásában.

A Viszneki Vigadalom és tökfesztivál alkalmával a környező települések és a Kamaszka táncaiban gyönyörködhettünk, tökös ételeket kóstoltunk.

Decemberben az adventi hétvégék zárásaképpen együtt hallgattunk meg egy karácsonyi koncertet, forralt boroztunk, vásároztunk.

Az év során folyamatosan, egyre bővülő tagsággal működött a Margaréta Nyugdíjas Klub, melynek költségeihez is hozzá tudunk járulni, valamint hetente preventív tornán vettek részt az érdeklődők.

A malomban és környékén is folyamatosan zajlott a munka. Szinte minden hónapban összejöttek a Polgárország tagjai és néhány önkéntes. Fűvet vágtak, vakolatot vertek, lomtalanítottak.

2020. év programjai

A téli estéken négy alkalommal érdekes és gondolatébresztő személyiségfejlesztő előadáson vettünk részt. Folytatódott az iskolások számára a Mesélő dallamok koncert sorozat, az idősebbeknek a preventív torna.

Februárban a Kamaszka szervezett hagyományőrző disznóvágást, aminek az eredményét el is fogyaszthattuk a nap végén egy jó hangulatú vacsorán.

Még ebben a hónapban a jászárokszállási Görbe János Színjátszó Egyesület zenés vígjátékkal szórakoztatott minket.

Március közepétől három hónapra sajnos fel kellett függeszteni a programokat a korona vírus járvány miatt. Több rendezvény is elmaradt, többek között tavaszköszöntőt, gyereknapot, Falunapot sem tudtunk szervezni.

Ez az időszak sem telt tétlenül, festettünk, kertészkedtünk a Művelődési Házban és a faluban és igyekeztünk az új körülményekhez alkalmazkodva átszervezni tervezett programjainkat. Tavasszal az eddig is aktív közösségi mag kibővült, a malom, a Művelődési Ház és a tó köré szervezett társadalmi munkákban szép számmal vettünk részt.

Júliusban újra táborozhattunk Mátrakeresztesen, ahol ismét nagyon jól éreztük magunkat. Az általános iskolások mellé a tavalyi részt vevő középiskolásokat is meghívtuk, erősítve bennük az itthoni közösséghez való tartozás érzését. A túrázás, közösségfejlesztő játékok, kézműveskedés mellett kemencében sütöttünk és bográcsban főztünk közösen. Utolsó nap az Ipolytarnóci Őslényparkban jártunk.

Augusztusban a Kamaszka is megtartotta táborát, ahol a gyerekek új táncot tanultak, csigatésztát készítettek nagyszüleik irányításával, játékos vetélkedőn vettek részt. A tábort már hagyományosan közös vacsorával és sátorozással zárták.

Szeptemberben rendhagyó ügyességi fogathajtó versenyt szerveztünk. Ez új tapasztalat volt nekünk szervezőknek is, de a visszajelzések alapján sikeres volt a rendezvény, hagyományt szeretnénk teremteni belőle.

Még ebben a hónapban, immár harmadik alkalommal ping pong versenyt rendeztünk, ami nem szerepelt az eredeti rendezvény naptárunkban, azonban a projekt feladata ösztönözní az új kezdeményezéseket, támogatni az önálló ötletek megvalósulását.

Ezt a rendezvényt szintén rendszeressé szeretnénk tenni évi két alkalommal.

Az év folyamán a nyugdíjas klub rendezvényeihez ismét folyamatosan hozzájárultunk. A korlátozásokon kívüli időszakban zajlottak a preventív torna foglalkozásai is.

A pályázat keretein belül „A közösségfejlesztés gyakorlata” nevű továbbképzésen vettünk részt, melyen szakmai segítséget kaptunk munkánkhoz, valamint jó gyakorlatokat ismerhettünk meg a közösségfejlesztés területén.

A malom újjászületéséhez az idei évben is sokan hozzájárultak. A bontási munkák, a használható berendezési tárgyak válogatása, a malom szerkezetének megmentése közösségi munkában zajlik. A pályázati keretből sikerült elkülöníteni a megosztott telek kerítésének elkészítésére is. További terveink között szerepel a hamarosan elkészülő felújított épületben új közösségi tér kialakítása, valamint helyi értékek bemutatása.

Az idei Idősek Világnapját és a Kamaszka Viszneki Vigadalmát sajnos már csak szűk körben lehetett októberben megrendezni.

Az éppen hogy csak elindult ifjúsági klub is szünetelteti találkozóit.

A Mesélő dallamok koncert sorozatból is csak egy előadást tudtunk meghallgatni, a továbbiakat, valamint a színházi előadást is jövőre halasztottuk.

Az adventi programjaink is elmaradnak.

A 2020-as év a programok szervezésének nem kedvezett, de szerencsére a kialakult helyzetnek pozitív hozadékai is vannak. Az emberek rájöttek, hogy milyen nagy érték rejlik a közösségekben, az összetartozásban, ezért az alakulóban lévő kis közösségek megerősödtek, újak jöttek létre.

2021. év programjai

2021 májusáig a korlátozások miatt ismét nem lehetett rendezvényeket tartani, ezért a projekt megvalósításának határideje 2023. februárra módosult.

A járványügyi előírásoknak megfelelően csak 10 fő részvételével, de sikerült megtartani egy közösségi rendezvényt.

Az újonnan kialakított halastó partjára a Polgárőr Egyesület és a Sporthorgász Egyesület tagjaival 60 darab fát ültettünk.

Ősszel szeretnénk folytatni a parkosítást, fásítást a faluban több helyszínen, reméljük akkor már több ember részvételével.

A Nyitunk! programsorozat rendezvényeként kártya és pingpong estet tartottunk. Lehetett ultizni, ping-pongozni, társasjátékozni, vagy csak a hosszú

szünet után beszélgetni. Tapasztalatunk szerint idő kell, hogy az emberek vissza szokjanak a Művelődés házba, megszokják, hogy ismét lehet közösségi programokra járni.

Az elmaradt rendezvények pótlását kezdtük meg ezzel az eseménnyel.

A Mesélő dallamok koncertsorozat folytatódott az általános iskolások számára. Az első alkalommal a népzeneben használt hangszerekkel ismerkedhettek meg a gyerekek. Anekdotákat, történeteket hallgattak meg a régi paraszti világ ünnepei alkalmával hallgatott zenékről, hagyományokról.

A második koncerten a népzene mellett a néptánc is színpadra került. Közösen ismerkedtek meg egyes táncok alaplépéseivel, az önkéntes fiúk és lányok együtt táncoltak a közreműködő népi táncosokkal.

Először tarthattunk gyermeknapot a pályázat keretein belül.

A program felvonulással kezdődött. A gyerekek feldíszített biciklikkel a falu utcáin gurultak végig, dudálva és csengetve.

Ezután sorversenyen vettek részt a vállalkozói szelleműek. Ügyességi és gyorsasági feladatokat kellett végrehajtani a három benevezett csapatnak.

Pihenésképpen bohóc műsorát nézhették meg, aki természetesen bevonta a gyerekeket is az előadásba. Együtt énekeltek, bolondoztak. Lufiból hajtogatott figurákat is lehetett tőle kérni.

Ezután következett a kutyás bemutató, amin egy elég szelíd és okos kutyát lehetett simogatni, kipróbálni vele együtt az ügyességi pálya akadályait, és az is kiderült, hogy ez a kutya számolni is tud.

Tombolasorsolással folytatódott a program, ahol mindenki nyert egy kis ajándékot. Kovácsovics Fruzsina gitáros-énekes műsora zárta a napot, ahol a gyerekek ismét együtt énekelhettek, táncolhattak az előadóval.

Napközben ugrálóvárban vezethették le energiáikat a gyerekek, kézműves foglalkozás várta őket, arcfestés és csillámtetoválás is volt.

Minden résztvevő a belépőjegye mellé kapott ajándék vattacukrot, pattogatott kukoricát vagy jégkását.

Harmadik alkalommal rendeztük meg táborunkat a Mátrában, ahova nagy lelkesedéssel jöttek az immár 15-16 éves résztvevők.

Az első nap közös palacsintasütéssel nyitottuk az együtt elkészített ételek sorát, amit másnap a bográcsos pörkölt követett.

Éjszakai és egész napos túrán is részt vettünk a következő napokban. Számháborúztunk, logikai, ügyességi, csapatépítő játékokat játszottunk. Kézműveskedtünk, ami során gravírozott bögrék, szalmafonatok pamut állatok születtek.

Az utolsó estén saját szervezésű szabadulószobában mérették meg ügyességüket, logikai készségüket a csapatok.

Hazafele a parádsasvári üvegmanufaktúrában nézhettük meg a kézzel készült üvegtárgyak születését.

A három év alatt igazi együttműködő csapat kovácsolódott össze a résztvevőkből, elhatároztuk, hogy a pályázat lejárta után is keressük a lehetőséget arra, hogy újra együtt táborozhassunk.

A rendhagyó évben rendhagyó időpontban rendeztük meg a Savanyúmáj főző Fesztivált.

A nap a hagyományok szerint futóversennyel kezdődött, a résztvevők tombolasorsoláson vettek részt a verseny végeztével.

A főző csapatok is elkezdtek a savanyúmáj és egyéb kategóriában a bográcsos ételek elkészítését.

A délelőtti folyamán a gyerekek szórakozását ugrálóvár, csillámtetoválás, arcfestés és zsonglőr játszóház szolgálta. A színpadon kangoo bemutató zajlott, a Csiga Duó zenés műsora és Ihos József szórakoztatta a közönséget. Délben a zsűri elkezdte az elkészült ételek kóstolását, a két kategóriában az első három helyezett részesült díjazásban.

Időközben megsültek a kemencében a kenyerek, elkészült a közös ebéd is. Lezajlott az otthon készített kenyerek zsűrizése.

A vállalkozó kedvű két fős csapatok ebéd után a paraszt olimpia vidám, játékos feladataiban mérették meg ügyességüket.

Az esti műsort a színpadon a Csillag Musical Stúdió énekesei és táncosai nyitották meg egy retro partyval.

A rock rajongói ezután a Rockjam együttes koncertjét hallgatták meg. Sötétedés után tűzszonglőrök látványos előadása és tűzijáték következett. Az est zárásaképpen a népszerű Pezsgő zenekar szórakoztatta hajnalig a közönséget.

Kamaszka tánc tábor

A táborban délelőttönként új táncot tanultak a résztvevők.

Az első délután a falu nevezetességeit, régi épületeit keresték fel, ismerkedtek ezek történetével.

Második délután főzőverseny zajlott. Csoportokat alakítva a rendelkezésre álló alapanyagokból főztek a gyerekek különböző ételeket, melyet közösen fogyasztottak el.

A harmadik nap délutánján az utóbbi időben megvalósult programokról készítettek közösen molinókat, majd a nyugdíjas klub tagjaival lángost sütöttek.

Az utolsó napon csapatépítő játékokat játszottak, majd a hagyományos esti bográcsozás és sátrazás zárta a tábor programját.

Az Ifjúsági Klub vezetője, aki vöröskeresztes aktivista, elsősegélynyújtó tanfolyamot tartott az érdeklődő fiataloknak.

Megismerkedhettek az újraélesztéssel, a különböző sérülések ellátásával.

Újjonnan megszerzett ismereteiket a jogosítvány megszerzéséhez szükséges vizsgán kamatoztathatták, amit minden résztvevő sikeresen teljesített az előadás utáni napokban.

A 65 év felettieket ünnepeltük az Idősek Világnapján.

Az óvodások zenés műsorral kedveskedtek, ezt polgármesteri és országgyűlési képviselői köszöntés követte. Ebéd után Szabó Szilágyi Éva és Újvári Gergely operett és szonon melódiákból összeállított műsorát hallgattuk meg. A vállalkozó kedvűek tánkra is perdültek.

Nótázás, beszélgetés zárta a délutánt.

Másodszor rendeztük meg fogathajtó ügyességi versenyünket, melyen Visznek és a környező települések fogatai vettek részt.

Reggelit követően került sor az első fordulóra, ahol egy ügyességi elemekkel tarkított pályán kellett minél kevesebb hibával, minél gyorsabban végig hajtni a résztvevőknek.

Az ebédet követően fríz négyesfogat bemutatóját nézhettük meg.

A vállalkozó kedvűek négy fős csapatokban kocsitoló versenyen vettek részt.

A második forduló előtt lovas témájú vetélkedőn mérték össze tudásukat a nézők.

A versenyt vadászajtás és eredményhirdetés zárta.

Idén is megrendezte a Kamaszka Egyesület a már hagyományosnak mondható Viszneki Vigadalmat. Az Egyesület tagjai és a meghívott Margaréta Nyudíjas klub egy jó hangulatú vacsora alkalmával ismerkedett egymás munkájával.

Kézműves foglalkozások az óvodában

A foglalkozások alkalmával az óvodások ismerkedtek a régi mesterségekkel egy helybeli bácsi segítségével.

Az egyik alkalommal megismerték a kosárfonás alapanyagát a fűz vesszőt, és a fonás technikáját.

A második alkalommal a seprűkötést nézték meg, megismerkedtek a cirokkal, a seprűkötő géppel.

Az óvodában rendelkezésre álló anyagokból saját maguk is próbálkoztak kis kosár készítésével.

A művelődési ház teraszán tartottuk karácsonyra hangoló adventi rendezvényünket. Az óvodások és iskolások zenés műsorával kezdődött a program, majd a Karácsonyi gyertyafény című interaktív koncerttel folytatódott.

A karácsonyi ajándékok beszerzéséről a színvonalas árukészlettel felvonuló árusok gondoskodtak. Innivalóként a felnőtteknek forralt bort, a fiatalabbaknak forró teát főztünk, a nyugdíjas klub tagjai mézeskalácsot sütöttek, a szakács Zsuzsa néni pedig hagyományos parasztkenyeret sütött a zsíroskenyérhez. A

résztevők komfortérzetéhez teraszmelegítők járultak hozzá, így a rendhagyóan szabadtéren tartott rendezvény is jó hangulatban telt el.

Karácsony előtt nem szerettünk volna zárt térben kézműves foglalkozást tartani, ezért meghirdettük az adventi ablakok versenyét.

Minden jelentkező otthon díszíthette ablakát december 1-től 24-ig, amelyre egy Facebook csoportban lehetett szavazni.

Szebbnél szebb alkotások születtek, közösségek is beszálltak a versenybe. Díszített az iskola, az óvoda, az önkormányzat és az ifjúsági klub is.

Minden alkotót jutalmaztunk, a legtöbb szavazatot kapott ablak dekoráció készítője díjban részesült.

Preventív torna

A foglalkozások a korlátozások feloldása óta minden héten csütörtökön egy órában folyamatosan zajlottak.

Ülő életmódot folytatóknak, idősebbeknek, túlsúllyal rendelkezőknek összeállított gyakorlatokat végeztünk különböző eszközökkel (labda, gumiszalag).

2022. év programjai

Az év első hónapjában minden szerdán összegyűltünk az általános iskolásokkal természetes anyagokból az évszaknak megfelelő kézműves termékeket készíteni.

További négy alkalommal a felnőtt érdeklődők ismerkedtek a kosárfonás alapjaival.

A Mesélő dallamok programsorozat is folytatódott, rendhagyó énekórákat hallgathattak négy alkalommal az iskolások a tanév folyamán.

Folytatódott a közösségi munka a malomnál, a preventív torna alkalmait is hetente látogatták a résztvevők.

A Föld napja alkalmából érdekes előadást hallgattunk a Föld jövője címmel.

A húsvétot az óvodások a nyugdíjasokkal együtt ünnepelték, valamint az ünnephez kapcsolódó interaktív színielőadást nézhetek meg.

A Gyermenapot ismét megünnepeltük, a rossz idő sem tudta elvenni a gyerekek kedvét, aktívan vettek részt a játékos programokon.

Az érdeklődők az év folyamán sakk és nemezelő szakkörön fejleszthették kreativitásukat.

A hagyományos nyári tábor új helyszínen, de a régi lelkesedéssel rendeztük.

Az évek során kialakult csapat nagy örömeire szolgált, hogy a tervezetten felül egy újabb évben is együtt tölthettünk egy vidám hetet.

Egy olyan összetartó közösség jött létre, mely a pályázat lezárulta után is igényli a rendszeresen együtt töltött időt, mely alapját képezheti a településhez kötődésük kialakulásának.

Az év legnagyobb rendezvénye az immáron hagyománnyá vált Savanyúmáj Főző Fesztivál volt. Szép számmal vettek részt a nevezők a főzőversenyen és a sok színes programban. A Kamaszkák Hagyományőrző lakodalom alkalmával elevenítették fel az egykor volt szokásokat. A rossz idő sem tudta kedvét szegni a résztvevőknek, az elmaradt esti programokat egy hónappal később egy Nyáresti Buli alkalmával pótoltuk.

Az őszi idő beköszöntével ismét a beltéri programok kerültek előtérbe, a kovászolás eljárásával ismerkedtünk, a gyógynövények egészségvédő hatásait ismertük meg, természetes összetevőkből kozmetikumokat készítettünk.

Szeptemberben az Elszármazottak találkozója alkalmából az egykori nagypályás futballcsapatban valaha játszóknak szerveztünk találkozót.

Októberben az időseket köszöntöttük ebéddel és egy jó hangulatú zenés előadással.

Az idei évben az adácsi Zéta Színházszókat láttuk vendégül, a nagy sikerű Hyppolit a lakáj című színdarabot adták elő.

Az évet adventi ünneppel zártuk a kialakult hagyományoknak megfelelően, forralt boroztunk, kicsik és nagyok karácsonyi műsorát hallgattuk és meggyújtottuk az utolsó adventi gyertyát.

Az adventi ablakok készítésének programját kibővítettük, az aktuális ablak készítője vendégül látta az érdeklődőket, így 24 napon keresztül népes társaság járta a falu utcáit az adventi időszakban.

A Kamaszkák Hagyományörző lakodalom alkalmával elevenítették fel az egykor volt szokásokat.

2023. év programjai

A projekt záró événel programjait a Görbe János Színházszó Kör Doktorkisasszony című színdarabjának bemutatója nyitotta.

Zárásképpen februárban négy alkalommal gyűltünk össze az iskolás gyerekekkel, akik hagyományos ételek készítésével ismerkedtek nagyszüleik korosztályának irányításával.

Nagy lelkesedéssel sütötték a palacsintát, hámozták a krumplit a hagyományos viszneki ételhez, a gancához, nyújtották, pödörték a tésztát a csigához, kavarták a tésztát a karikás pitéhez. A foglalkozások zárása képpen jó étvággal fogyasztották el saját főztjüket.

A projekt során elért eredmények bemutatása

A projekt elsődleges célja a **helyi identitás és a kohézió erősítése** volt, amelynek legfőbb eszközét a **közösségfejlesztési folyamat végrehajtása** képezte. A projekt a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodott. A közösségfejlesztés célja a helyi közösségek megerősödése, illetve a helyi közösséghez és a társadalomhoz való tartozás érzésének erősítése volt. Mindez hozzájárult a lakosság mentális egészségének javulásához, valamint a társadalmi kapcsolatok megerősödéséhez.

A **tanulmányutak** szervezése által a résztvevők több jó gyakorlatot ismertek meg, miközben új együttműködések kialakítására, valamint a meglévők fejlesztésére is lehetőség volt. A közösségfejlesztésben érintett emberek vettek részt a tanulmányúton, akik az itt szerzett tapasztalataikat fel tudják használni saját közösségük építésére.

A **helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése** nyilvános teret biztosított a közösségben történtek megosztásához, valamint a véleménycserék biztosításához. A nyilvánosság biztosításának érdekében a közösség számára elérhető felület került megalkotásra. Közösségi oldalak népszerű oldalán, a Facebookon kerültek megosztásra a településekkel kapcsolatos információk, amelyhez bátran kifejezheték a véleményüket a közösség tagjai.

A közösségi felmérésben kapott válaszok alapján világossá vált, hogy a településeken a közösségi folyamatokat szervező és irányító személyre van szükség. Ezért 2 fő helyi közösségfejlesztéssel foglalkozó munkatárs részt vett a (18848- 2/2018/KOZGYUJT) „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” kiemelt projekt által biztosított 30 kontaktóra + 30 óra távoktatás időtartamú képzésen, valamint a konzorciumi tag Kamaszka Egyesület vezetőjével kiegészülve elvégezték a Községfejlesztés gyakorlata című 60 órás képzést.

A projekt eredményeként az emberek között a közösségi **kapcsolatok** megerősödtek, olyan kompetenciákra tettek szert, mint **önkéntesség és identitástudat**, emellett területi kötődés alakult ki. A helyi civil szervezetek bevonása hozzájárult a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint erősítette a **helyi lakosok közösségi részvételét és önálló cselekvési képességét**.

A projekt keretében magvalósult **rendezvények** a helyi kohézió erősítését és az identitástudat fejlesztést szolgálták. A hagyományőrző rendezvények során a rég elfeledett hagyományok felelevenítése történt, a célterületen élők igényei alapján. A hagyományok újjáélesztése mellett, egy hiánypótló kiadvány is elkészült a falu történetéről, melynek összeállítása széles társadalmi részvétellel zajlott.

Általános tapasztalatok

A projekt eredményeként az emberek között a közösségi kapcsolatok megerősödtek, olyan kompetenciákra tettek szert, mint önkéntesség és identitástudat, emellett területi kötődés alakult ki. A helyi civil szervezetek bevonása hozzájárult a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint erősítette a helyi lakosok közösségi részvételét és önálló cselekvési képességét.

A foglalkozások alkalmával a gyermekek teljesítménye, kommunikációja fejlődött. A kulturális élmények erősítették a gyermekekben és szüleikben a helyi közösségi kapcsolataik szorosabb kialakítását.

A társadalmi aktivitás növeléséhez, önszerveződő aktív cselekvő közösség létrejöttéhez járultak hozzá a programelemek, ezáltal erősítve az együttműködő, szoros közösség kialakulását.

A program során javult a résztvevők kreativitása, a kommunikációképességük és a kezűgyességük.

A hagyományok átadása során mérséklődött a generációs szakadék, továbbá a helyi hagyományok megismerésével kialakult a lakókban a „hovatartozás” érzése.

A hagyományőrző rendezvények során a rég elfeledett hagyományok felelevenítése történt, a célterületen élők igényei alapján. A hagyományok újjáélesztése mellett, közösségi kiállítás is megszervezésre került. A célterületen élők számára fontos a hagyományok feltárása és annak felidézése. A megrendezett programok során a jeles napokhoz kötődés alakult ki, amely önszerveződő, aktív cselekvő közösségének kialakításához, fenntartásához is hozzájárult.

A projekt eredményeképp az emberek elidegenedése és elszigeteltsége mérséklődött, újra létrejöttek élő személyes kapcsolatok. Kialakult a részvételen és kölcsönös támogatáson alapuló együttműködés, a közösségi cselekvés. A kulturális és közösségi tevékenység részben önműködővé vált, központi személy vagy szervezet beavatkozása nélkül is létrejönnek találkozási alkalmak, öntevékeny alkotókörök.

Az emberek elégedettebbek társadalmi kapcsolatukkal és lakóhelyükkel, a jövőt illetően optimistábbak, érzik, hogy számíthatnak egymásra a kialakult társadalmi szolidaritás által. A különböző csoportok ellenszenve csökkent. A lakosok többsége jobban ragaszkodik a településhez és a közösségükhöz, legtöbbjük szívesen vesz részt a közösség életében, programok szervezésében és lebonyolításában.

A projekt során elsajátított jó gyakorlatok, kompetenciák és tudás, valamint a projekttevékenység által kialakult kapcsolati háló és kommunikációs csatornák a jövőben a közösségépítés és a helyi identitástudat erősítését célzó tevékenység alapját biztosítják.